



Jeziki v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju Analiza stanja - poročilo

Alenka Andrin

Zavod Republike Slovenije za šolstvo



4. nacionalna konferenca Jeziki v izobraževanju



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Izhodišče

- naloga ***Prenova katalogov znanja za splošnoizobraževalne predmete v programih NPI, SPI, SSI in PTI***
- *Priporočila o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov (EK, 2019)*
- *Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov NPI, SPSI (CPI, 2001, 2016, 2019)*
- *Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021-2025*
- *Priporočila o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (Svet EU, 2018)*



Zbiranje podatkov

- razpoložljivi podatki o (vir SURS, RIC)
 - umeščenosti pouka tujega jezika v predmetnike
 - številu dijakov v omenjenih programih, ki se učijo tuji jezik,
 - številu dijakov, ki opravljajo izpit iz tujega jezika na poklicni maturi
- mnenj učiteljev tujega jezika o (anketni vprašalnik, fokusni intervjuji)
 - pouku
 - katalogih znanja za prvi in drugi tuji jezik.



2019/2020:

- 47.322 dijakov v SPSI (65% celotne srednješolske populacije)

Tuji jeziki v SPSI

- od l. 2001 obvezen le prvi tuji jezik (z izjemo NPI)
- drugi tuji jezik obvezen le v petih programih SSI
- poučevani jeziki: ANG, NEM, ITA, ŠPA, FRA; MADŽ in ITA na NMO



Prvi tuji jezik

- 164 - 417 ur
- angleščina, nemščina
- raven: A2 (SPI), B1 (SSI, PTI)



4. nacionalna konferenca **Jeziki v izobraževanju**



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
ZA REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Drugi tuji jezik

- 27% vseh dijakov v SPSI
- obvezen le v petih programih SSI (PTI)
- večinoma umeščen v odprti kurikulum v obsegu od 30 do 204 ure (nestabilnost!)
- jeziki: NEM, ANG, ITA, ŠPA
- raven: pred A1, A1, A2 (v manjši meri)



Tretji tuji jezik

- 4% vseh dijakov v SPSI
- v odprtem kurikulu (gastronomija, turizem)
- jeziki: NEM, ITA, ŠPA, FRA



4. nacionalna konferenca **Jeziki v izobraževanju**



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nalozbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Tuji jeziki na poklicni maturi

- izbirni predmet
- ANG, NEM, ITA
- število kandidatov 2020:
 - ANG: 4.062
 - NEM: 145
 - ITA: 57
- raven B1 (certifikat)
- v letu 2022 (PIK 2024) vključitev slušnega razumevanja v izpit



Pouk tujih jezikov

- Kot prvi tuji jezik velika večina učiteljev poučuje angleščino, v manjši meri pa nemščino.
- Tuji jezik se v odprtem kurikulumu v glavnem poučuje s splošnimi vsebinami in/ali kot jezik stroke, pri čemer ustrezno število ur in stalnost ter kontinuiteta učenja/poučevanja nista zagotovljeni.
- Izhodišče za načrtovanje pouka tujega jezika predstavljajo v glavnem učbenik, katalog znanja in predmetni izpitni katalog za poklicno maturo, učitelji pa pripravljajo tudi učna gradiva za dijake.
- Večina učiteljev se vključuje v projekte, kjer je tuji jezik pomemben za komunikacijo oz. vsebino projekta



- Učitelji tujega jezika izražajo potrebo po strokovni podpori s strani ZRSŠ in sicer v obliki strokovnih srečanj z izmenjavo prakse, gradivi, usposabljanjih s področja poučevanja jezika stroke, inovativnih pristopov in dela z dijaki s posebnimi potrebami.
- Prav tako pričakujejo sistemsko ureditev težave s poučevanjem jezika stroke, ki je na šolah, kjer prihaja do združevanja oddelkov/dijakov različnih smeri pri splošno izobraževalnih predmetih, zelo težko izvedljiv.



Ureditev položaja drugega tujega jezika v SPSI

- pričakovanje sistemske ureditve statusa 2. TJ: obveznost, večji obseg ur
- večja skrb za ,neangleščine‘
- vloga jezika ob državni meji
- zagotavljanje vertikale (OŠ)



Katalogi znanja za tuji jezik

- učitelji so relativno zadovoljni s katalogi znanja, pričakujejo pa nekaj posodobitev
- predlog za zvišanje ravni pri prvem tujem jeziku
- zahtevnost ciljev in standardov relativno primerna, težave povzroča velika heterogenost dijakov
- prednosti in pasti odprtosti katalogov znanja
- izzivi pouka jezika stroke
- posodobitev in razširitev didaktičnih priporočil
- razkorak med uradnim statusom ITA in MADŽ na NMO ter realnostjo



Predlogi

Predlogi v zvezi z umeščenoostjo tujih jezikov v SPSI:

- Preučiti programe SPSI in ugotoviti potrebe po znanju več kot samo angleščine na posameznih poklicnih in strokovnih področjih ter s tem povečati zaposljivost dijakov.
- Glede na potrebe na strokovnih področjih uvesti v določene programe drugi tuji jezik v obvezni del predmetnika.
- Povečati pestrost tujih jezikov v predmetniku.
- Povečati obseg pouka tujih jezikov, tudi v odprtem kurikulumu.
- Preučiti možnosti prednostne izbire sosedskega jezika na šolah na obmejnih območjih (nemščine ob avstrijski meji, hrvaščine ob hrvaški meji, italijanščine ob italijanski meji).



Predlogi v zvezi z doseženo ravnjo znanja tujih jezikov

- Nekoliko zvišati zahtevnost ciljev in standardov pri prvem tujem jeziku.
- Nuditi strokovno podporo učiteljem za učinkovito in inovativno poučevanje za doseganje višje ravni znanja dijakov.
- Uvesti obvezni drugi tuji jezik v osnovni šoli, s čimer bi se povišala tudi dosežena raven znanja učencev, povečala bi se možnost, da s tem jezikom nadaljujejo tudi v SPSI in tako tudi ob koncu srednje šole dosežejo višjo raven znanja.



Predlogi v zvezi s poklicno matura:

- V nabor jezikov umestiti madžarščino kot drugi jezik.
- Razmisliti o možnosti uvedbe izpita iz tujega jezika na poklicni maturi kot obveznega izpita.
- Ugotoviti, zakaj se delež kandidatov za tuji jezik znižuje, in spodbuditi dijake k opravljanju izpita iz tujega jezika.



Pogled naprej

- promocija tujih jezikov v SPSI (predstavitve analize)
- sodelovanje na posvetu CPI (jesen 2022)
- ? nadaljevanje naloge *Posodobitev katalogov znanja ...*



4. nacionalna konferenca **Jeziki v izobraževanju**



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.